

Cyfarfod:	Y Cyngor
Dyddiad:	5 Mawrth 2026
Teitl:	Diwygiadau i Gôd Ymddygiad yr Aelodau a Pholisi Chwythu'r Chwiban y Cyngor
Awdur:	Iwan G D Evans – Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol – Swyddog Monitro
Pwrpas:	I argymhell bod y Cyngor yn mabwysiadu'r diwygiadau statudol i Egwyddorion Ymddygiad yr Aelodau a Chod Ymddygiad Aelodau Derbyn Gwybodaeth am Ddiwygiadau i'r Cyfansoddiad

Cefndir

Diwygiadau i'r Egwyddorion Ymddygiad a Chod Ymddygiad yr Aelodau

Cyflwynodd Rheoliadau Llywodraeth Leol (Pwyllgorau Safonau ac Ymddygiad Aelodau) (Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2025 a ddaeth i rym ar y 5ed o Ionawr 2026 gyfres o ddiwygiadau i'r trefniadau mewn perthynas â phwy y caniateir ei benodi'n Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau a diwygiodd ddarpariaethau Egwyddorion Ymddygiad a Chod Ymddygiad yr Aelodau hefyd .

O dan Adran 51 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000, mae'n ofynnol i'r Cyngor fabwysiadu Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau ac i fabwysiadu unrhyw ddiwygiadau o fewn 6 mis i'r dyddiad y caiff eu gwneud.:

- “2(2) It is the duty of a relevant authority, before the end of the period of six months beginning with the day on which any subsequent order under [section 50](#) which applies to them is made, to pass a resolution—
- (a) adopting a code of conduct in place of their existing code of conduct under this section, or
 - (b) revising their existing code of conduct under this section.”

Amlygir y diwygiadau yn Atodiad 1. Gofynnir i'r Cyngor eu mabwysiadu'n ffurfiol yn unol â'r gofyniad statudol. Gofynnir i'r Cyngor hefyd awdurdodi'r diwygiadau yn y Weithdrefn Datrys Lleol i gyd-fynd â'r Cod Ymddygiad lle cyfeirir at y darpariaethau hyn.

Polisi Canu'r Gloch

Yn ei gyfarfod ar yr 20fed o Ionawr 2026, mabwysiadodd y Cabinet Bolisi Canu'r Gloch diwygiedig yn ffurfiol. Gan fod y Polisi Canu'r Gloch wedi'i gynnwys yn y Cyfansoddiad, byddaf yn disodli'r polisi blaenorol yn y Cyfansoddiad cyhoeddedig yn unol er mwyn adlewyrchu'r penderfyniad hwn. Yn ôl yr angen, rwy'n adrodd ar y newid hwn i'r Cyngor Llawn am wybodaeth. Mae'r Polisi wedi'i atodi yn Atodiad 2.

[Adroddiad Cabinet - Polisi Canur Gloch.pdf](#)

Ceisio penderfyniad

- 1. Gofynnir i'r Cyngor fabwysiadu y diwygiadau l'r Egwyddorion Ymddygiad a'r Cod Ymddygiad Aelodau yn unol â'r gofyniad statudol. Gofynnir i'r Cyngor hefyd awdurdodi'r Swyddog Monitro i ddiwygio'r Weithdrefn Datrys Lleol i gyd-fynd â'r Cod Ymddygiad lle cyfeirir at y darpariaethau hyn.**
- 2. Mae'r nodi cynnwys y Polisi Canu'r Gloch diwygiedig yn y Cyfansoddiad.**

Swyddog Monitro

Awdur yr adroddiad

Prif Swyddog Cyllid

Dim gwrthwynebiad i'r penderfyniad a geisir o safbwynt priodoldeb ariannol."